

OSKA energeetika ja kaevandamise uuring

Väljavõtte olulisematest tulemustest

Energeetikas ja kaevandamises koolitatakse liiga vähe insenere ja tehnikuid

- Lähema kümne aasta jooksul energeetikas ja kaevandamises töötajate arv veidi väheneb.
 - Kasvab vajadus inseneride ja tehnikute järele.
 - Oskus- ning eriti lihttöötajate osakaal väheneb.
- Seoses tehnoloogia arengu ja muudatustega keskkonnapoliitikas väheneb kaevandamises mõnevõrra töötajate arv.
- Tööjõuvajadus kasvab taastuenergeetikas, põlevkivenergeetika liigub aga enam põlevkivi väärindamisele.
- Elektrivõrkude hoolduse töötajate arv väheneb, võrkude ehituses ja elektripaigalduses jääb stabiilseks.
- Oluliselt jääb puudu insenere, tehnikuid ja operaatoreid ning see probleem on üha teravnemas.
 - 40% energeetika ja kaevandamise töötajatest on 50-aastased või vanemad.
 - 28% töötajatest vajab järgmise kümne aasta jooksul asendamist pensionile siirdumise tõttu.
 - Juurde on vaja ligi 280 uut töötajat aastas - ca 50 kaevandamises ja 230 energeetikas, elektrivõrkude ehituses ja elektripaigalduses.
 - Lähiaastatel langeb lõpetajate arv, kuna sisseastujaid mäenduse-, energeetika- ja elektrialastele õppekavadele on viimase viie õppeaasta jooksul poole võrra vähem.
- Tuule- ja päikese-, aga ka soojusenergeetika jaoks ei ole piisavalt energeetika, automaatika ja mehhatroonika spetsialiste.
- Alustada tuleb tuulegeneraatorite hooldustehnikute väljaõppega.
- Tööelise elanikkonna kahanemise ja töötajaskonna vananemise tõttu tuleb tööandjatel pingutada, et leida ja hoida ettevõtte jaoks sobivate teadmiste ja väärtushinnangutega inimesi ning pakkuda neile häid töötingimusi ja -korraldust.
- Vajalik on läbimõeldud koostöö ettevõtete, erialaliitude, õppeasutuste ja riigi vahel, et laiemalt teadvustada energeetika ja kaevandamise valdkonnas töötamise perspektiivikust ning töö tegelikku ja huvitavat sisu.

Tulevikus on erialaste IT ja küberturvalisuse oskused töötajate jaoks mõõdapääsmatud

- Tehnoloogia areng ja tööprotsesside automatiseerimine toob kaasa vajaduse heade erialaste IT oskustega valdkonna töötajate järele.
- Erinevate tehnoloogiliste võimaluste – nt asjade internet – üha laiem kasutamine eeldab töötajatelt teadmisi näiteks elektri-, kütte- ja ventilatsioonisüsteemide küberturvalisuse tagamiseks.
- Tarkade võrkude ja energiasäästlike hoonete ehitus ja hooldus seab uued nõuded elektrike ja elektriinseneride oskustele.
- Mäenduse spetsialistid peaksid tulema toime erinevate loodusvarade (põlevkivi, ehitusmaterjalid, turvas jne) kaevandamisega ning energeetika ja elektriala spetsialistid erinevate energiaallikatega.

- Juurde on vaja töötajaid, kes suudavad energia-, IT, soojus-, telekommunikatsiooni- ja teisi süsteeme projekteerida, koos toimima panna ning hooldada.
- Lisaks headele erialastele oskustele on töötajatel vaja arendada ka üldoskusi, nagu:
 - suhtlemisoskus – oma ideede esitamine, argumenteerimine, visualiseerimine, nõustamine, suutlikkus suhelda võõrkeeltes;
 - (enese-, meeskonna-, projekti-)juhtimis- ja koostööskus (sh rahvusvahelistes meeskondades);
 - tervikpildi nägemise oskus.

Taust:

- Energeetika ja kaevandamine on kiiresti arenev, kõrge lisandväärtusega, innovaatiline ning riigi ja majanduse toimimiseks väga oluline valdkond.
- Valdkonna ettevõtetes töötab põhikutsealadel u 11 500 inimest.
- Palgatase energeetikas ja kaevandamises on kuni poolteist korda kõrgem Eesti keskmisest.
- Energeetika ja kaevandamise ettevõtted on olulised tööandjad Ida-Virumaal.
- Valdkonna põhikutsealadega seotud haridust pakuvad:
 - kõrghariduses Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Maaülikool, Tartu Ülikool, TTÜ Virumaa Kolledž ja Tallinna Tehnikakõrgkool 17 õppekaval;
 - kutseõppes 15 kutseõppeasutust 47 õppekaval.
- OSKA energeetika ja kaevandamise uuringuga otsiti vastust küsimusele, kuidas muuta koolituspakkumist, et täita valdkonna tööjõu- ja oskuste vajadust 5-10 aasta vaates.
- OSKA koostab viie aasta jooksul kõigil elualadel Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosid ning võrdleb neid pakutava koolitusega kutse- ja kõrghariduses.
- OSKA süsteemi elluviimist korraldab Kutsekoda Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest.